

EVANGELIKUS EGYHÁZ ÉS ISKOLA.

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 12 kn.
félévre 6 „
negyedévre . . . 3 „
Egy szám ára: 24 flr.

MEGJELEN HETENKÉNT EGYSZER.

Szerkesztő- s kiadó-hivatal: Pozsony, Konventutcza 6 sz. a.

Felelős szerkesztő s kiadó:

TRSZTYÉNSZKY FERENCZ.

Hirdetés ára:

Négyhasábos petit sorként
egyszer közölve 14 flr.
többször közölve 10 flr.
Bélyegdíj: külön 60 flr.

Tartalom: Az egyházpolitikai reformok előestéjén. (Andorka Gyula) — Miért kell a mostani papválasztási rendszert megdönteni? (Ladányi.) — Belföld. — Vegyesek. — Pályázatok.

Az egyházpolitikai reformok előestéjén.

A tények logikája vas kényszerűséggel nyilatkozik.

Az elkeresztelési rendeletről eljutottunk az egyházpolitikai reformokig.

A magyar állam harcra készül a római kath. klérus túlkapasárai ellen. A harcz kimenetele nem volna kétséges, ha erőteljesebb, függetlenebb s felvilágosodottabb volna a nemzeti közszellem; ha arisztokracziánk szabadelvű, a római kath. püspöki kar mindenképp felett magyar volna.

Mert bármint nyilatkoznak a törvényhatóságok, a XIX. század végén a tömegek, sőt a mívelt osztály jelentékeny része klerikális, sőt részben ultramontán.

A keresztyén társadalom megdöbbszent azon jelenségtől, hogy a sajtó nagy része zsidó kezekbe jutván az úgynevezett liberális külföldi sajtó a plutokracia érdekeit szolgálja, másrészt a szocializmus nyomul előtérbe s a megrémült arisztokracia az egyház palástjába kapaszkodik. Innen magyarázható ki a keresztyén társadalom egy részének antiliberalis irányzata a XIX. század végén.

Azonban bárminő kimenetele legyen az egyházpolitikai reformmozgalomnak, nekünk, evangélikusoknak számolnunk kell az eseményekkel.

Vallási és hazafias álláspontunknál fogva nem lehetünk soha ellenségei oly törvénynek, melyek a polgárok jogait, az egyenlőséget, a meggyőződést és a hitszabadságot biztosítják.

Azonban mint egyháznak vannak kötelességeink, melyeket, ha az egyházi reformok keresztülvitetnek, teljesítenünk kell.

Az evang. egyház vezérférfiai, a lelkes kar, legyen tisztában azzal, hogy az általános vallás-szabadság erős próbára teszi egyházunk életrevalóságát.

Szemből az óriási hatalmi eszközökkel rendel-

kező római kath. egyházzal, ennek fegyelmezett s valljuk be, nagyrészt buzgó papságával, csak úgy állhatjuk ki a versenyt, ha hűveinkben él a vallásos buzgóság, az ősök hitéhez ragaszkodás és ha papságunk kötelességét hűven és teljes odaadással teljesíti.

Különben a szabadság szét pattantja a megrozsdásodott kereteket.

Az általános vallásszabadság leginkább a mi egyházunkat teszi próbára, mert ebben nyilvánulnak legerősebben a nemzetiségi ellentétek, és már azon körülmény, hogy a nemzetiségi kérdések dominálják egyházunk beléletét, mutatja azt, hogy a valódi vallásosság, a hitbuzgóság s a hitrokoni kötelék és érzelem sorainkban hanyatlott és meglazult.

De vannak egyéb kedvezőtlen külsőségek is. Egyházunknak nincs meg az a súlya, a mely a multban volt.

Ennek részben az az oka, hogy nemzetiségi mizériáinkkal magunk tele kiabáltuk a világot s minden egyes megvadult tótért egyházunk jó hírnevét féltettük s készek voltunk volna mindjárt statáriumot behozni. Pedig, ha valamikor lesz nálunk demokracia, külön dolgokra is elkészülhetünk, mint a minőket átértünk.

Egyházunk befolyása hanyatlásának részben az is az oka, hogy ma vezértérfiaink közül senki sincs, a kinek az országos kormányzatra és kormányra jelentékenyebb befolyása lenne. Se a kormányban, se a legkiválóbb polczokon ma nincs evangélikus férfit s az állami élet legfőbb terén is az evangélikus vallásnak hátrányban vannak. A mi egyházi érdekeink, közönségünk óhaja kevés figyelemben részesül.

A reformátusok testvéri szeretete is a valóságban fikció, ezt bizonyítják az erdélyi református propaganda, mely ellenünk irányul, valamint Szász Károly képviselő szűkkeblű felszólalása, a ki a két millió s néhány ezer reformátusnak kétannyi állami dotációt kíván, mint a mennyit az egy millió s százezeren felül levő evangélikus kap, holott jól

tudta, hogy a 36,000 firt állami segélyből 16,000-et az erdélyi szászok kapnak, tehát a négy magyarországi kerületre 20,000 forint jut. Vagy jusson eszünkbe a nagykanizsai és pécsi eljárás.

Tehát mi evangélikusok egyedül magunkra vagyunk utalva, azért ne feledjük Cromwell híres mondatát: „imádkozzunk és puskaporunkat tartjuk szárazon.“

Andorka Gyula.

Miért kell a mostani papválasztási rendszert megdönteni?

Olyan intézmények, melyek a multnak talajában gyökereznek, ujjakkal nehezen pótolhatók, ha létjogukat elveszítették is. Azoknak, kik a régi intézményeket támadják, meg kell küzdeni sokaknak önértékével, sokaknak elfogultságával, sokaknak a régi iránt érzett kegyeletével. Legyen a százados cser korhadt és száraz, mégis csak sok és erős fejszecsapás sulya alatt roskad le a földre. Régi, de egyúttal korhadt intézmény a mostani papválasztási rendszer is, melyet habár gyenge kezemenk gyarló csapásaival ledönteni képtelen vagyok, de legalább rajta sebet ejteni akarok.

Meg kell dönteni a mostani papválasztási rendszert, mert a szolgálati évek kigunyolója.

Minden tudományos pályán — a legalacsonyabbtól kezdve a legmagasabbig — tekintetbe jó, ki mennyi ideig működött. S ez így van jól. Legyen az ifju még olyan lángész, míg az élet iskolájában a tapasztalat kalászeit nem gyűjti ismereteinek csomójához, addig kiváló, magas hely betöltésére nem alkalmas. Az ismeret tapasztalat nélkül olyan mint a kard, melynek finom aczélja nincs kiélesítve. Ismétlem, minden pályán tekintetbe jó a szolgálati évek száma, csak az evang. lelkészeknél nem.

Az evang. lelkész, ha betölt egy bizonyos kort, mondjuk a 4-ik évtizedet, akkor már befejezte karrierjét, reményeinek zöld lombjai hervadni kezdenek. Ritka eset, hogy egy élete délpontján álló lelkészt nagyobb gyűlekezet papjának válaszszon. Pedig a 4-ik évtized az élet délpontja s a mint délben legnagyobb a világosság, legmelegebb a nap sugára, legjobban fejlődik az élet, úgy e korban éri el az embernek minden szellemi tehetsége fejlődésének tetőpontját. Az emberiség lángszellemei az érett férfikorban alkották meg legmaradandóbb műveiket.

A mostani papválasztási rendszer a szolgálati évek kigunyolója. Tanubizonyosságul hívom a világ összes paedagogusait azon állítás bizonyítására: a gyermekek sokkal jobban szeretik a fiatal tanítókat, mint az öregebbeket. A gyermek korát élő népnél ugyanaz a mérték a papokra. Azért mellőzi nem egyszer a tapasztalatot a tapasztalatlanság rovására.

A mint a fiatal lelkészeknek nagy előnytik van a korosabbak felett, úgy a kezdő segédlelkészek igen sokszor megelőzik az egyházat régóta szolgáló káp-

lánokat. Vannak sorsüldözött káplánok, kik saját hibájukon kívül, érdemük, iparkodásuk daczára hosszu ideig nem kapnak parochiát. Ha egy-két helyen megbuknak, veszett hírüket költik és egyik gyűlekezet sem akarja őket megválasztani. Adni kell tehát az egyházi felsőbbségnek akkora hatalmat, mely a szolgálati évek kigunyolását némileg ellensúlyozhassa.

Meg kell dönteni a mostani választási rendszert, mert a szolgálati évek kigunyolója, a nemes ambícióznak elfojtója.

Igen sok választás van, a hol a befolyás győzedelmeskedik a tehetség fölött, a rokonság háttérbe szorítja az érdemet, a vesztegetés diadalra juttatja a kevésbé képzetet s efféle választások szemlélésénél nem természetes-e, ha sokan ilyen gondolatokra ébrednek: miért szaporítsam meglévő ismereteimet? miért fejleszsem tehetségeimet? miért törekedjem kötelességeimet minél hivebben teljesíteni? Hiszen az érdem, szorgalom, tehetség oly ritkán érvényesülhet a választásoknál. A mostani papválasztási rendszer sokszor az érdemtelenségnek nyújtja a babért s ez által szárnyát szegi a nemes ambícióznak. Igaz, a pálmafa a teher alatt nő, de a legtöbb növény a súly alatt meghajlik, eltörik. Igaz, a kiváló szellemek el nem vesztették soha munkakedvüket, bármennyire sujtotta is őket hideg megvetésével, szigorú ítéletével az oktalan világ; a legtöbb embert azonban elkedvetleníti a méltatlan mellőzés. Az elismerés általában fokozza a munkakedvet, mint a harmat a virág növést.

Sokféle mellékes körülmény játszik közre a papválasztásnál s az érdem gyakran mellözve van, azért meg kell dönteni a mostani választási rendszert, mert a nemes ambícióznak elfojtója s a protekció dudvájának ápolója.

Sokkal ismertebb fogalom a protekció, semhogy magyarázni szükséges volna. A protekció dudvája a papválasztás mezején is felütötte fejét. Láthattunk választásokat, melyeken egy gyűlekezet tekintélyes tagja keresztül vitte a legnépszerűlenebb jelölt megválasztását. Odáig jutottunk: hogyha ismerősünk nincsen egy üresedésben levő gyűlekezetben, úgy nem is számíthatunk oda. Annyira megszoktuk már a választásoknál a rokonság, befolyás érvényesülését, hogy egészen természetesnek találjuk.

Eddig a protekció leginkább a rokonság formájában jelentkezett, jövőre meg fog jelenni sűrűn a vesztegetés ruhájában is. Szomorú, de igaz: hogy a vallástalanság és egyháziatlanság a nép között is ijesztően terjed. Az a nép, mely hitéért, Isten igéjéért nem lelkesül, teljesen következetesen cselekszik, ha érdekből választ papot,

Meg kell dönteni a mostani választási rendszert, mert igazságtalan: a szolgálati évek kigunyolója, mert nem egyszer az érdemtelenség homlokára tesz babért; a nemes ambícióznak elfojtója; mert erkölcstelen: a protekció dudvájának ápolója.

Ladányi.

BELFÖLD.

Nyílt válasz a tolna-baranya-somogyi esperességi gyülelésről szóló s lapunk előző számában közölt tudósítására

Nagy tiszteletű Szerkesztő Ur!

Az „Evangelikus Egyház és Iskola“ 29-ik számában megjelent a tolna-baranya-somogyi egyházmegye ez évi rendes közgyüleléséről szóló olyan tudósítás, mely pontatlanságánál és sértő voltánál fogva a helyreigazítást egyenesen provokálja. Annyi benne a tévedés és a valóságnak meg nem felelő részlet, hogy egészen új cikket kellene írunk, ha ezen „tudósítást“ rectificálni akarnók; de annyi- val kevésbé szándékunk ezen tévedésekre ezuttal reflectálni, minthogy tudomásunk szerint a helyreigazítás ugyanis meg fog történni. De van ezen reporter munkának egy olyan része, mely a mi esp. felügyelőnk személyére vonatkozik és az egész egyházmegyének éppen a legutóbbi restauráció alkalmával ismét egyhangúlag nyilvánult bizalma és szeretete által körülvett ezen vezérferfiunkra nézve annyira sértő, hogy történt legyen a sértés akár öntudatlanul akár tudatosan, azt visszautasítás nélkül hagyni nem szabad. Bizton reményljük, hogy az egyházmegye annak idején szeretett felügyelőjének a köteles elégtételt meg fogja adni; addig is azonban, míg ez lehetséges lesz, kötelességünknek tartjuk a magunk részéről, mint a megtámadott férfinak az egyház- és iskola ügyekben elnöktársai, az ilyen méltatlan megtámadások ellen felszólalni.

Felszólalásunk a kérdéses cikknek következő két passusára vonatkozik: 1. „Nádós felügyelőnk azon nem tudom, kiket illető, de általánosságban mondott szemrehányással kezdte a benne helyezett bizalmat megköszönni, mely szerint sokaknak még tudomásuk sem volt eddig egyházunknak rendszeréről, legyen tehát legalább tudomásuk Ő felsége által kegyelmesen szentesített törvényünkről.“ 2. „Katonás, jelenleg egyeseknél, a kiválasztottaknál a papi külsőre is különös nagy figyelemmel levő, és a papi egyenruhát, úgy látszik, leginkább behozni óhajtó felügyelőnek rövid jelentése, mosolyogva az volt, hogy ő 100 frtot ajánl az esp. pénztár javára.“

Az első pont alatt foglaltakban szemrehányást tesz Nádósynak, hogy azzal köszöni meg a benne helyezett bizalmat, miszerint sokakban megróvja az eddig érvényben volt egyházi rendszerben való járatlanságokat és elvárja azt, hogy az új kánonnal szemben ez másként lesz.

Ha a felügyelő urnak felszólalásával nem is lett volna igaza, még akkor is tiltaná az illem egy ilyen férfival szemben, ki az egyházi téren már annyi érdemet szerzett magának, az ilyen kifejezéssel élni, hogy: „a bizalmat azzal köszöni meg“ de kétszeresen illetlen dolog ilyent mondani akkor, midőn tényről van szó és a felügyelő nem mondott mást, mint a tiszta igazságot. Igenis találkozni az egyházi kormányzat terén sok olyan egyháztaggal, ki törvényeinket nem ismeri és ki, kivált ha befolyással bír a közügyekre, e miatt a kormányzást sokszor igen nehezé teszi és biztosítja a tudósítót, akár hiszi akár nem, hogy Nádós felügyelő úr nagyon jól tudta, mit mond, hisz a már annyi ideig nagy lelkiismeretességgel viselt felügyelői hivatalban szerzett sokszor keserű tapasztalása mondatta

vele a kifogásolt szemrehányást, a kinek pedig — bocsánat a triviális kifejezésért — nem inge, ne vegye magára.

A mi pedig a második pontot illeti az abban foglalt kettős sértést már a legnagyobb mérvben qualificálhatlan- nak kell mondanunk, mert érthetlenségénél fogva a meny- nyire félrevezetheti azokat, a kik a körülményeket köze- lebből nem ismerik, annyira rossz akaratúnak kell, hogy találják azok, a kik a körülményeket és azon forrást is ismerik, melyből ezen méltatlan kifakadás származik. Ugyanis kettőt kell constátálnunk; az első az, hogy egy- házmegyénkben régóta elfogadott elv, miszerint a lelkészek a közgyülés alkalmával ha nem is papi — de mindenestre fekete ruhában jelenjenek meg és ha a mi felügyelőnk általánosan ismert finom érzületénél fogva egy lelkésznek, ki e tekintetben figyelmeztetésre szorúl, nem is a közgyü- lés színe előtt, hanem négy szem közt és jóakarátulag ezt megmondja, igenis megérdemli ezért a köszönetet, de leg- kevésbé a nyilvános sértést és a valósággal ellenkező azon ráfogást, mintha ő volna az, ki leginkább óhajtaná behozni a „papi egyenruhát.“ Tetézi pedig ezen sértést az olyan kifejezés: mosolyogva ajánlja fel a 100 frtot. Tudja-e a tudósító, hogy ezen egyébiránt csak ő általa látott „m- o s o l y l y a l“ tulajdonképp mit mondott? Érzí-e, hogy ugyan- annak a tollnak, mely epébe mártatott, hogy egy Nádós, mint könyelműen vádoló, hálátlan és erőszakos felügyelő állitassék a nyilvánosság elé, senki elfogulatlan ember el nem hiszi, hogy ugyanakkor, midőn a világi főjegyzőt, ki évek során át hű odaadással munkálkodott és lemondását igen elfogadhatólag megokolta, szökevénynek nevezi, ezzel a „mosolylyal“ mást, mint azt a lenézést akarta volna jelezni, melylyel a gazdag világi férfiú szegény egyháza nyomorán valahogy könyörülni kíván? no pedig egy Nádós, ki szokása szerint a legszerényebb formában már annyit áldozott egyháza javára, mindent megérdemlett, csak azt nem, hogy ilyen torzképpen állitassék a világ elé. Igaz, hogy egy Nádós a mi védelmünkre nem szorúl, de nem is azért szólalunk fel, hanem azért, mert hitünk és köteles- ségérzetünk szerint tartozunk ezzel azon nemes egyház- megyének, mely őt egyhangú bizalommal újra társunkul adta és meg vagyunk arról győződve, hogy egyházme- gyénknek minden nemesen és igazságosan gondolkodó fér- fia ebben egyet fog velünk érteni. Igaz, hogy a nyilvános- ság terén munkálkodó férfiú a nyilvános kritikát elviselni tartozik, de ebből az esetből is megtanulhatjuk, hogy milyen lelkiismeretbeli dolog a nyilvánosság előtt referálni olyan dolgokról, melyeket az ember vagy nem tud, vagy csak ferdítve tud és elferdítve csak a suttból mer odaállítani.

Kelt Hídegguton és R.-Kozárott, augusztusban.

Bauer Adolf,
főesperes.

Guggenberger.
alesperes.

A dunántúli ág. h. evang. egyházkerület július hó 19. és 20. napjain tartotta évi rendes közgyülelését Győrött.

A gyüleést megelőzőleg gyámintézeti istentisztelet tartatott, mely alkalommal Gyurátz Ferencz, a gyámintézet elnöke tartotta az oltári imát, Kund Samu pedig a szónok- latot; ki is kiindulván abból, hogy két közigazgatási év határkövénel kétségkívül mindnyájunkban azon óhaj kél, vajha az elreppenő évekkel el ne tűnnék az, mi az egy- háznak javára volt és vajha sikerülne nekünk mostan majd megvalósítani mindazt, mit az egyház java kíván, arról

elmélkedett, mi a kívánatos leginkább, hogy megmaradjon és mi, hogy megújuljon gyámintézetünknek áldott mezején? És Galat. 6, 9. 10. alapján e kérdésre ekkép felelt: 1) maradjon meg a régi hit, újuljon meg a szeretet (jót tegyünk mindenkkel, kiváltképen hitsorsosainkkal); 2) folyjon továbbra is a hitből származó szeretet mentő munkája megújult buzgalommal (a jó cselekvésbe ne fáradjunk bele); 3) harmatozzék továbbra is a régi áldás megújult bőséggel (aratni fogunk, ha meg nem lankadunk).

Kevésel az istentisztelet után szentmártoni Radó Kálmán egyházkerületi felügyelő az elnökség nevében megnyitotta a közgyűlést. Megnyitó beszédében utalván arra, hogy a zsinati törvények az egyházi közigazgatás és egyházi életnek csak keretét adják, melyet az egyház vezetőségének kell kitöltenie s a törvény üdvös intézkedéseit az életbe átvinni; kiemelte, hogy e tekintetben első sorban a lelkesekre nagy feladat vár, kiknek tiszte a családban, társadalomban, iskolában buzdítani, hitet fejleszteni; de nagy feladat vár a világi vezérférfiakra is, mert a zsinati törvények az egyházi ügyek elintézésében a lelkeszi s nem lelkeszi elemek egyenjogú befolyását továbbra is sértetlenül fentartják. Az egyházpolitikai kérdésekre áttérve, elmondotta, hogy azok sem hitelveinket, sem egyházalkotmányunkat nem érintvén, helyesen cselekedett zsinatunk, hogy e kérdésekben, melyeknek megoldása részleteiben még nem tudható, a kormánynak sem feltétlen támogatást nem ígért, sem feltétlenül nem ellenezte azokat, hanem várakozó állást foglalt el.

Hiszi egyébiránt a felügyelő, hogy a kormány a szabadelvű eszméket teljes következetességgel megvalósítja; de bizodalma van az iránt is, hogy azon kérdéseket senki se kívánja akkép megoldani, mikép eddigi jogaink épsége veszélyeztetnék vagy azok biztosítva ne lennének.

Kerülni kell az egyházak közti harczot, mert polyglott állam vagyunk, de valamennyien egy közös haza fiai és egy alkalmat sem szabad figyelmen kívül hagyni a felekezetek közti surlódások ellensúlyozására.

A kik csak a dogmatikában keresik a vallás lényegét, az egységes magyar állam ellen törnek, a kik ellenben a vallásban az erkölcsi tartalmat keresik, a ker. türelmet hirdetik és követik, tényleg határozott ellenségei a felekezeti szűkkeblűségnek. És ők buzgó követői lehetnek vallásunknak, egyuttal hazafiúi kötelességeiket is teljesíthetik a hazával szemben.

Hitbuzgó hivei vagyunk szeretett egyházunknak, de e mellett hazánkat is szeretjük. Mint 300 év óta Magyarországon elődeink, mi is ragaszkodunk az evangyéliomhoz, multunkat követve védeni fogjuk hazánknak jogait is, idegen hatalom előtt soha, hazánk törvényei előtt mindig meghajlunk.

A közgyűlés zajos helyesléssel fogadta és tette magáévá az elnöki megnyitónak tartalmát és kijelentéseit.

Ezzel a közgyűlés ünnepi részének végére értünk és következett a hétköznapi sietős munka. A sok tárgy halmozását kétszer harmadfél óra alatt feldolgozni csak azért lehet, mivel a tárgyak bizottságok által eleve alaposan megvitattatnak és úgyszólván megsütve-fözve tálaltatnak fel.

Csakis a kormányrendeleteket morzsolják le a jegyzők (kik közül, majd el is feledem, Gyurácz Ferencz és

Horváth Samu állásukról lemondottak és újból egyhangulag, közfelkiáltással megválasztattak), bizottsági előkészítés nélkül, de kivonatilag. Tudomásul is vétettek mind (kivéven azt a nehányat, mely a szakbiróságok jegyzőkönyve mellé került). Tudomásul vétett — a tanító urak kedvéért említem meg külön — az is, mely elrendeli, hogy a kántortanítók fizetéséből, a mennyiben okmányilag nem igazolható, mi a tisztán kántori s mi a tisztán tanítói fizetés, csak a fele rész vehető fel alapul a nyugdíj-igény megállapításánál és mely tehát tanítóink legtöbbszörének nyugdíjreményeit 50—60 százalékra devalválja.

A püspöki kimerítő évi jelentés épületes voltánál fogva egész terjedelmében foglaland majd helyet a jegyzőkönyvben, az egyházkerületi közgyűlés főpásztorának hálás köszönetet szavazott fáradhatatlan munkásságáért, bölcs kormányzatáért.

A főtanodai bizottság jegyzőkönyvének legfontosabb pontja a magas kormánnyal soproni főiskolánk államsegélyezése ügyében kötött szándékolt szerződés. E szerződés, melynek értelmében az állampénztár a főtanodai építkezéshez egyszer mindenkorra 30 ezer forinttal, az évi kiadásokhoz évi 11 ezer forinttal fogna járulni és mely szerződés szerint a kormány négy tanárt nevezne ki a gymnasiumhoz, tanképesített evangylikus egyének közül, minden vita nélkül elfogadtatott. Ugyanezen jegyzőkönyvből sajnálattal értettük meg azt is, hogy sem Bonyhád, sem Felső-Lövő nem táplálhat vérmes reményeket az államsegély elnyerhetése iránt. Szép és dicsó multtal bíró ezen két evangylikus intézetünk, mely sok más hitű ifjút is ölel kebelére, magára hagyatva, úgy látszik, továbbra is nehéz küzdelmeknek és anyagi gondoknak néz elébe, még közvetlen szomszédjukban állami pénzen most emeltetnek — ha jól tudom — kath. rendekre bizandó kir. kath. állangymnasiumok.

Kapcsolatosan ezen ügygyel soron kívül tárgyalattott a felállítatni szándékolt leánynevelő tanintézetnek ügye. A nyilatkozásra felszólított népesebb gyülekezetek közül, hogy t. i. melyik minő áldozatokat kész hozni a netán kebelében felállítandó leánynevelő intézet javára, Kőszeg tett legkedvezőbb ajánlatot. A város közepében, a paplakkal szomszédos telket, mely két utcára nyílik és 11 ezer fnt alaptőkét ajánlott fel. Az egyházkerület ez ajánlatot elfogadva, a leánynevelő intézetnek felállítását elhatározta, helyül Kőszeget jelezte ki s a további teendőkkkel egy bizottságot bizott meg oly utasítással, hogy az ügyet akkép vezesse a megoldás felé, mikép az intézet a jövő év őszén megnyitható legyen.

Második napon a közgyűlés megválasztotta az egyetemes közgyűlésre küldendő képviselőit, a kerületi törvényszék tagjait és végül egy 11 tagu bizottságot, melynek feladata a zsinati törvények alapján egyházszervezeti szabályzatmintát készíteni az egyházközségek számára és elkészíteni mindazon utasításokat, szabályrendeleteket, melyeket a zsinati törvény az egyházkerületre bizott.

Nyomban megválasztott azon küldöttség is, mely koronás királyunkat a kőszegi hadgyakorlatok alkalmával az egyházkerület nevében az egyházkerületi elnökség vezetése mellett üdvözölni fogja.

A pénzügyi bizottság és gyámoldai igazgatóság jegyzőkönyvéből megtudtuk, hogy a kerület pénzeinek kezelése

gondos és lelkiismeretes kezekben van, meg is adatott a kezelőknek a felmentés, az egyházkerületi tőkék azonban nem szaporodtak, mivel a kiadások a régebbi, magasabb kamattjövdelemhez voltak szabva; ugyancsak az alacsony kamatláb miatt felhívta a bíróság az egyházkerületet, hogy a gyámoldát minden rendelkezésére álló összegekkel segítse; másrészt meg kénytelen volt a bizottság a közgyűlésnek javasolni, hogy a Zsedényi-alapból ennek utána ne 9 tanítót 100 frtjával (a mit az alap jövedelme nem bír meg), hanem 10 tanítót 80 frtjával részesítsen segélyben (a mi 1894-től kezdve foganatba is fog menni).

A kérvényi bizottságnak (annyi volt a kérvény, hogy ilyen is kellett alakítani!), jegyzőkönyve tárgyalásakor megdöbbenést okozott azon kérvények özöne, melyek országos segély gyűjtetésre engedély kieszközléséért esedeztek; és kellemetlenül érintett azon szabálytalanság, hogy azok nagy része az egyházmegyei hatóságok elkerülésével adott be egyenesen az egyházkerülethez. Meg is rostáltattak keményen ezen folyamodványok és jó része áthullott a rostán.

Indítvány egy volt: Barcza Géza egyházmegyei felügyelő. Az egyetemes egyház theologiai intézetében évek óta folytonosan mutatkoznak oly jelenségek, a melyek az összes lutheránusok megbélyegzésére alkalmasak. Ezen intézet nem felel meg a várakozásoknak, mert nem képes a hazafias kívánalmaknak megfelelő lelkészeket nevelni; a minnek oka vagy az, hogy a pozsonyi levegő tele van a hazafiatlanság bacillusával vagy az, hogy a tanári kar gyenge s növendékeibe a magyar szellemet, a magyar érzelmet nem tudja bele nevelni. A zsinati törvények szerint kánoni bünt követ el, a ki a magyar haza, király vagy alkotmány ellen vét, a pozsonyi theologiai intézet növendékei kánoni bűnben nevelkednek fel. Példa reá a minap történt szégyenletes eset, hogy két theologus megtagadta a magyar esküt. Ezen botránnyos állapotok erőlyes cselekvést követelnek; és azért indítványozza, tegyen az egyházkerület lépéseket, hogy az egyetemes közgyűlés a pozsonyi intézetet magyar városba áthelyezze, esetleg vonja meg tőle az akadémia jellegének szankcióját. — Andorka Gyula egyházmegyei felügyelő Barcza indítványához hozzájárul, de védi a tanári kart, mely mindent megkísért; de a pozsonyi levegő magyar nevelésre nem alkalmas. — Stettner esperes az „Ev. Egyház és Iskolá”-ban közlött ítéletből olvas és védelmébe fogadja a tanári kart. — Az egyházkerületi felügyelő őszinte örömmel fogadja, hogy ez az ügy a gyűlés elé került. Kimondja az egyházkerület határozatakép, hogy a kerület meglepetéssel és visszatetszéssel értesült arról, hogy a pozsonyi theol. akadémia, mely az ország közvéleménye által a magyarhoni ág. hitv. evangélikus egyház intézetének tekintetik, hazafiatlan dolgok telepe, minélfogva az egyetemes közgyűlés felkérendő, hogy a dunáninneni egyházkerületet a legerélyesebb intézkedések megtevésére hívja fel.

Az első napi közgyűlésre a vigadó nagy termében közebed következett. Az elmondott sok jeles felköszöntő közül kettő vált ki különösen — Radó felügyelői. Az elsőt a királyra mondotta s a közönség állva hallgatta végig. A másikban Magyarország liberális római kath. férfait aposztrofálta meg, nagy utódait azon nagy férfiaknak, kik elnyomatásunk idejében egyházunk szabadságát,

az egyenjoguság törvénybeiktatását, a liberális törekvések diadalát kivívták.

A zólyomi evang. egyházmegye közgyűlése. (Folytatás.) A választások megejtését követte a főesperes gondos évi jelentése, mely terjedelmesen terjeszkedett ki az egyházi élet főbb mozzanataira. Utalt a szentesített zsinati törvények életbeléptetésére, kiterjeszkedett a közvéleményt foglalkoztató egyházpolitikai kérdésekre s megemlékezett az egyházat és iskoláinkat érdeklő újabb országos törvényekről. Feltűntette a felügyelői, lelkészi, tanári és tanítói karban mult év óta előfordult személyváltozásokat; részletezte az egyházi és iskolai czélokra hozott áldozatokat, melyek megközelítik a 8000 frtot, a mi elég tekintélyes összeg; a hivek nem lankadó áldozatkészségét pedig igazolja azon tény, mely szerint egyházi czélokra kegyadományokban 8600 frtot meghaladó összeg gyűlt be. A jelentés szerint az egyházmegyében levő magtárak száma 26-ra emelkedett, melyek gabonában 2221 hl.-rel és pénzben 20,719 frttal rendelkeznek. Az iskolai takarékperselyek száma szintén 26, melyekben 6670 frt (+ 280) kezeletik. Az egyházmegyei pénztár bevett 2004 frtot, kiadott 1829 frtot; vagyona 1651 frt. Az özvegy-árva segély- és nyugdíj-intézet bevett 4593 frtot, kiadott 3597 frtot; vagyona 22,327 frt. Segélyezett 19 egyént évi 76 frttal. A Grenchner-féle alap bevétele 749 frt, kiadása 661 frt; vagyona 4408 frt. 6 özvegy papnénak egyenként 34 frtnyi segélyt juttatott. A beszttercebányai helyi nyugdíj-intézet tőkéje 476 frt szaporodással 13,000 frtra emelkedett s egyenként 44 frttal 4 egyént segélyezett. Ez idén már T. Pelsőcz is alapított helyi nyugdíj-intézetet. Az egyházmegyei gyámintézet javára az összes egyházak adakoztak, begyűlt pedig 270 frt — közte báró Radvánszky János 100 frt és özv. Dillnberger Edéné 25 frtnyi adománya. Örvedetes dolog, hogy a törvényszékek és fegyelmi választmányok már évek óta nem akadt dolgozta.

A főesperes kimerítő jelentését követte Svehla Gusztáv alesperes tanügyi jelentése, mely szerint a tanítóteleseknak 99%-a látogatta az iskolát. Az egyházmegye területén van 57 felekezeti iskola, melyekben 71 tanító működik és pedig 21 jeles, 26 jó, 19 elégséges és 3 rossz eredménnyel. A magyar nyelv tanításának eredményéről külön jelentés általán megnyugtató adatokat közöl, csak három iskolában volt hanyagul kezelve a magyar nyelv tanítása.

Úgy a főesperes általános jelentése, mint az alesperes tanügyi jelentései egész terjedelmökben a jegyzőkönyvbe felvételni rendeltettek.

A gyűlés további folyamán az egyházak által elfogadott új kulcs nyert sanctiót a Cathedra-ticum agenticone kivetésére vonatkozólag, mely szerint az egyházak két osztályra osztattak. Az első csoportra tartoznak a városi és nagyközségi egyházak, melyek lélekszám után 3 krt fizetnek; a második csoportba jutnak a falusi egyházak, melyek lélekszám után 2 $\frac{1}{2}$ krral fognak adózni. A közgyűlés továbbá kimondotta, hogy az egyházmegyei pénztár évi fölöslegének 50%-a a lelkészözvegyeket segélyező Grenchner-féle alap növelésére fordíttassék. — A kerületi Baldácsy-féle segélyre két özvegy papnő és

Salfalva, Garam-Berzencze, Szászfalva filiák s a badini anyaegyház folyamodtak. Az összes kérvények pártolólág terjesztetnek a kerület elé. — Zsedényiánumra Bernáth Gusztáv dobronyai, Steinhübel János z. radványi és Nemann Pál szászfalvai tanítók ajánlottak.

A kerületi közgyűlésre követekül kiküldettek Bakay Péter, Kovács Dániel, Hurtay György, Thébusz János lelkészek, báró Radvánszky János, Halassy Gyula, dr. Radvánszky György, dr. Osztróluczy Miklós egyházi felügyelők. — A közgyűlés kimondotta, hogy a pozsonyi theol. akadémia javára tervezett, de mindeddig halogatott gyűjtés ez idén minden egyházban keresztül vitesék. — Végre több kisebb jelentőségű ügy elintézése után a közgyűlés dél táján véget ért.

Sajnos, hogy épen a lelkészek közül néhányan a közgyűlést jóval befejezése előtt elhagyták és — sörözni siettek. Ha a papok ily kevéssé veszik a közgyűlés fontosságát s oly lanyhán érdeklődnek az egyházi ügyek tárgyalása iránt, nem csodálkozhatunk a felett, ha mások közönyösek maradnak. Tán nem is volna egészen felesleges ily esetekre egy kis rendbirságot léptetni életbe!

Vitális Gyula.

Gömöri ev. papi conferentia. A gömöri á. hitv. evang. egyházmegye lelkészi karának értekezlete f. évi júl. 20-án tartatott meg Fekete-Lehotán az esperességbeli lelkészek élénk részvétele mellett. Reggeli 7 órakor Rohács Lajos nandrázsi lelkész nagy számban összegyűlt kartársainak épületes beszéd kíséretében az Úr szent vacsoráját szolgáltatta ki. Az ezt követő istentisztelet 8 órakor kezdődött, midőn is a szép, tágas templom az ünneplő fekete-lehotai hivekkel megtelt. Az oltári liturgiát Ponyiczky Pál rozlozsnyai lelkész végezte, az ünnepi szent beszédet Koncsek János rédovai lelkész II. Tim. 1, 8—12. fölött tartotta; lelkesedéssel s meggyőződéssel fejtegetvén, hogy „boldog, a ki tudja, kiben hisz, midőn Krisztusban hisz, mert ez támaszkodik 1) igéjére, 2) erejére s 3) érdemére s Isten kegyelmére.“ A hiterős lelkületről tanuskodó, meggyőző érvelési beszéd a jelenvolt közönségre mély benyomást tett.

Tíz órakor vette kezdetét a conferentia, melyet nagytt. Terray Gyula gömöri főesperes, értekezleti elnök rövid, buzdító beszéddel nyitott meg, fölhiva előre is lelkésztestvérei figyelmét a napirenden levő s rendkívüli fontossággal bíró tárgyakra, melyek alapos megvitatóást igényelnek. Becser Endre értekezleti jegyző az értekezleten meg nem jelenhetvén, a jegyzőkönyv vezetésével Petrenko János kövii lelkész bizatott meg.

Az ünnepi fungensek működésének testvéries megbírálása után olvastatott a papi tanácskozmány s a papi magtár pénztárának megvizsgálásáról szóló két rendbeli jegyzőkönyv. Mindkét pénztár rendben találtatván, kezelő pénztárosnak működésének teljes elismerése s méltánylása mellett a szakosos felmentvény megadatott. A napirend második s egyuttal legfontosabb tárgyát képezte az 1868. évi LIII. t.-cz. 12. §-a mellett való állásfoglalás. Elnök behatóan ismerteti, élénk színekkel ecseteli s megvilágítja a helyzetet, előadja, miképen keletkezett az elkeresztelés kérdéséből az 1868. LIII. t.-cz. 12. §-ának eltörlését, illetve ennek a szülői szabad elhatározás s megegyezés ételmébeni módosítását óhajtó mozgalom, mely

egyuttal a fentjelzett törvényt végrehajtani kívánó február 26-iki min. rendeletet is hatályon kívül óhajttja helyezni. Beszédében rátért a magas kormány egyházpolitikai programjára is. Tájékozáss az egyházunkra nézve elsőrangú fontossággal bíró ügy kellő megismerése okáért felolvassa elnök dr. Králik Lajos budapesti esp. felügyelő jeles, méltán nagy feltűnést keltett s osztatlan helyesléssel fogadott székfoglaló beszédét egész terjedelmében (lásd e becses lap 1892. évi ápril 30-án megjelent 18. számának 141. oldalát), mint a mely érdekes fejtegetésével legtalálóbban világítja meg a jelen helyzetet s mely azon indítványnyal végződik: „hogy az ország s a családok nyugalma érdekében az 1868-iki törvénynek *sexus sequitur sexum* elve változatlanul fentartandó és a törvény végrehajtására kibocsátott rendelet végrehajtandó.“ A budapesti esperesség közgyűlése — köztudomás szerint — ezen osztatlan helyesléssel s éljenzéssel fogadott indítványt magáévá tevén, egyhangulag elfogadta s annak a kerülethez való fölterjesztését határozta el. Az ügynek minden oldalról történt beható megvitátása s kellő érett megfontolása után az értekezlet azon egyhangú határozatot hozta, hogy a főesperes-elnök, Bartholomaeides László s Törkölly János alesperesekből álló bizottságot küld ki azon czélból, hogy az értekezlet egyhangú megállapodását, nevezetesen az 1868. évi LIII. t.-cz. 12. §-ának *sexus sequitur sexum* elve mellett állásfoglalását kifejező határozati javaslatot terjeszteszen a f. é. aug. 9-én Ratkó városában összeülő esp. közgyűlés elé. — Több lelkésztárs élő példát hozott föl annak megvilágításául, hogy miképen fognak alakulni a viszonyok az ev. prot. egyházra nézve a szülői szabad megegyezés törvénybe iktatása után s hogy mennyivel inkább fog a nagy egyházi vagyon s a vakbuzgó, műveletlen tömegre kétségtelenül gyakorolt nagymérvű befolyás s a gyóntatószék birtokában lévő róm. kath. papság anyagiasan gondolkodó korunkban, hiveink — sajnos — nagy részének egyházunk ügyei iránti — méltán aggodalmat keltő — közönyössége, az ijesztő mérvben terjedő vallási indifferentizmus mellett egyházunk legvitálisabb érdekének mérhetlen nagy kárára, a zavarosban halászni. Előfordult esperességünkben egy eset, midőn az illető prozelytáskodó plébánossal 2—3 frtnyi csekély jutalomért sikerült egy szegény s a hitben gyenge állhatatlan evang. lelket az egyedül üdvözítő róm. kath. egyház kebelébe áttéríteni. — A harmadik tárgyat a lelkészek anyakönyvi jövedelmének kárpótlási ügye képezte. Az állami anyakönyvvezetés behozatala esetén a lelkészek eddigelé élvezett jövedelmek egy részétől — mely különösen nagyobb városi egyházközségekben tetemes összegre rúg — elesvén, fönti bizottság küldetett ki azon czélból, hogy e tárgyra nézve hasonlóképen indítványnyal lépjen föl az esp. közgyűlésen s az állam részéről andandó méltányos kárpótlást sürgesse, előre is visszautasítván amolyan neveltséges 3 frt 39 krnyi kárpótlási általányt, mint a mennyi állítólag — a fővárosi hírlapok értesülése szerint — egy-egy lelkészre jutna az ezen czélra az állami költségvetésbe fölveendő összegből. — A lelkész-értekezleti új szervezeti szabályrendelet kidolgozásával egy bizottság bizatott meg, mely javaslatát a jövő évi conferentia elé terjeszti. — Csók György szirki lelkész szívből jövő, rövid beszéd kíséretében mutatja be magát az értekezletnek, kérve a papi conferentia kötelékébe

való felvételét. Elnök a fiatal lelkésztárs szép bemutató szavai fölötti örömeinek kifejezést adva, őt a conferentia kötelékébe befogadottnak jelenti ki. — Sztéhló Gerő oláh-pataki lelkész „A legfőbb németországi ev. prot. theol. pártirányok vázlatos ismertetése“ című Zachar Sámuel ratkói lelkész által megbírált dolgozatának felolvasása tárgyhalmazzal az idő előhaladottsága miatt a jövő évi conferentiára maradt. — Ponyiczky Pál rozlozsnyai lelkész dolgozata elnök által Kellner Gusztáv veszverési lelkésznek adatott ki megbírálás czéljából. A jövő évi konferencia a süvetei egyház szíves meghívása folytán Süvetén fog megtartatni. — Több kisebb jelentőségű a napirend tárgyát képező ügy letárgyalása után a conferentia elnök által berekesztetett.

A d. u. 2 órakor véget ért értekezlet befejezése után a lelkésztársak Holéczy Sámuel helybeli lelkész vendégszerető házában gyűltek össze barátságos, sikeres tosztokkal fűszerezett lucullusi lakomára. Sz. G.

VEGYESEK.

— A hegyaljai ág. hitv. ev. egyházmegye ez évi közgyűlését augusztus hó 30-ik napján fogja Kölcseben megtartani.

— A 15-kros nyugdíjadó alól felmentés czime alatt az „Ev. Egyh. és Iskola“ 14. számának Vegyesei között nt. Kund Sámuel urtól megjelent közleményhez a beküldő ur most az ott tárgyalt ügynek elintézésére vonatkozó következő értesítést szíveskedett kezünkhöz juttatni: „A vallás és közokt. ministerium 1893. évi július 5-én 28885 számú rendeletével utasította a d . . . i adóhivatalt, hogy a r . . . i iskola előljárósága által még az 1893. márczius 18-ki 8376. sz. a. körrendelet kibocsátása előtt beszédet és a S . . . i adóhivatalhoz 15 kros nyugdíj díjak czime alatt beszolgáltattott 23 frt 70 krból 80 gyermek után számított 12 frt visszafizettessék, mivel ezen 80 gyermeket S. J. tanító tanítja, ki az országos tanítói nyugdíjintézetnek nem tagja; és mivel az érdekelt iskola előljárósága a püspökhöz beadott jelentésében kifejtette, hogy őt a 15 kros díjak beszédésénél a ministeriumnak 1892. évi 37290. számú körrendelete 3. pont, második bekezdése tévesztette meg.

— Fördői istentisztelet. Barlangligeten júl. hó 30. Weber Samu lelkész tartott magyar istentiszteletet offeróriummal összekötve, mely 21 frtot hozott a templom-építési alapra. Van kilátás reá, hogy a fördői templom a ref. és ev. egyházkerületek által mint közös jóság közös használatra fog felépülni.

— A kölcsei ág. hitv. ev. egyház július hó 16-án tartott közgyűlésében megválasztotta felügyelőjévé Dr. Zelenka Lajos igazságügyminiszteri fogalmazót. Zelenka Pál püspöknek — legszebb reményekre jogosító s egyházas szellemben nevelt egyetlen fiát; helyi felügyelővé pedig Szük József kölcsei ev. ref. vallásu földhírtokost választá, ki a kölcsei ev. egyház iránti szeretetének már a multban is szép tanujelét adta. Így e szépen fejlődő missziói

egyháznak jövője a legjobb kezekbe van letéve, mert vezetőinek vallásos lelkületében látjuk egyházunk bel és kül felvirágzását. A két felügyelőnek beiktatása a legközelebb fog megtörténni, mely ünnepélyre Zelenka Pál püspököt és Farbaky József hegyaljai főesperest is Kölcsebe várjuk.

— Egyházi választások, A készmárki ág. hitv. ev. egyházban az I. elemi iskolai osztály tanítójává Kertscher Gusztáv, az elemi iskolák igazgatójává további 2 évre közfelkiáltással Kertscher Sándor választattak meg. A Bártfán tartandó esperesi közgyűlésre Linberger István lelkészen és Kéler Pál egyházfelügyelőn kívül Kiszely Ervin és Kertscher Sándor küldettek ki.

A pilisi ev. egyháznál megüresedett két kántortanítói állomásra a jelölések aug. 3-án megtörténtek. Jelöltettek: Sasskó Gyula breznóbányai; Laczó Dániel hodrusbányai; Illanicz János váci kántor tanítók és Szepesik János albertyi segédtanító. Próbára augusztus 13-ára Sasskó Gyula, aug. 20-ára Laczó Dániel, aug. 27-ére Szepesik János hivatott meg. A betöltendő két segédtanítói állomásra meghivatott és választott: Figus Vilmos és Augustinyi Vilmos.

— Tanítóválasztás Jolsván. A hivatalától felfüggesztett Vozári János helyére rendes tanítóul 7 pályázó és 3 jelölt közül Polcz József, volt helybeli helyettes tanító választott meg tulnyomó többséggel, nagy lelkesedéssel.

— Megjelent a „Kalászkok az életnek kenyeréhez“ című folyóiratnak IV. füzeté. A nyári és őszi beszédek között van: Nyári egyh. beszéd Dombi Lajostól; hosszas szárazság után Thury Etelétől; apály és eső Lévy Lajostól; aratás kezdetén Horváth Sámuelától; aratási beszéd Tolnai Józseftől; vallás és munka K. Tóth Kálmántól; vetés és aratás Szász Károlytól; szük aratáskor Fábian Mihálytól; őszi beszéd Tolnai Józseftől; az élet boldog ősze Szász Károlytól. A halotti beszédek között a következők vannak: Temetési beszéd és ima gyermek felett Fábian Mihálytól; temetési beszéd és ima járvány idején gyermek felett Fábian Mihálytól; tanuló koporsójánál Zábrák Dénestől; fiatal férfi felett Tolnai Józseftől; koporsónál Antal Gábortól; Középkorú nő felett Bocsor Lajostól; tanítónő felett Jezsovics Páltól; öreg felett Bocsor Lajostól; halotti beszéd Scholcz Gusztávától; egyházas életű férfiu felett K. Tóth Mihálytól. Tartalmaz továbbá e füzet egy halotti imát lelkész felett a sirnál Sántha Károlytól és a Különlélek rovatban: Hazafias emlékedést Weber Samutól; emlékbeszédet Szylveszter Domokostól; sirboltfelavatási beszédet Sántha Károlytól. A függelékben folytatólag K. Tóth Kálmánnak az ünnepi vasárnapi és alkalmi imádságok gyűjteményét. A folyóirat, mely gazdag tartalmánál fogva a tisztársak pártolását valóban megérdemli és melyet melegen ajánlunk, most a következő füzetrel fennállásának 11. évfolyamába lép. Előfizetési díj egy évre 4 frt, s a füzetek megjelennek október, január, április és július hónapok 20. napján.

— Gyászbeset. Brocken István a pilisi ev. egyház kántortanítója, folyó évi július hó 26-án rövid szenvedés után élteinek 61. s hivataloskodásának 41. évében jobb létre szenderült. Az egyház derék, ügybuzgó s hívseges szolgáló

jának földi maradványai július hó 27-én nagy részvét mellett tétettek örök nyugalomra. Az egyház hű munkása nyugodjék békével!

 Mai számunkhoz mellékelve veszik tisz-

telt olvasóink Schneller István theol. akad. igazgató úr „A theologiai akadémia a dunántúli ág. h. ev. egyházkerületi közgyűlésen“ című röpiratát.

PÁLYÁZATOK.

A kőszegi ág. hitv. evang. egyházközség segédlelkészi állomást szervezett és ennek betöltésére pályázatot hirdet. Javaldalmazás: Szabad lakáson és szabad fűtésen kívül 450 frt készpénzben a gyülekezet pénztárából; továbbá a magyar istentisztelet alkalmából befolyandó perselypénz s azon egyházi szertartásokért, melyben nem mint a lelkész helyettese, hanem azzal együtt működik, a szabályszerű stolidij. — Megkivántatik a magyar és német nyelvnek tökéletes bírása. A megválasztott köteles német nyelven felváltva a lelkészszel, magyar nyelven az istentiszteletet egyedül, mely eddig hónaponként egyszer tartatik, végezni és hetenkint 3—4 órában a gyermekeket a vallásban tanítani. A segédlelkész egyelőre egy évre fog alkalmaztatni. Az állomás október elején elfoglalandó; a kérvények augusztus végéig a lelkész-hivatalhoz küldendők.

A nyiregyházi ág. ev. főgymnasiumnál áthelyezés folytán a „magyar-német“ nyelv tanításával egybekötött helyettes tanszék megüresedvén, arra ezennel pályázat hirdettetik.

A helyettes tanszék elnyeréseért pályázni akaró protestáns hitvallású, képesítéssel bíró tanárok, kellően felszerelt kérvényeiket a főgymnasium igazgatóságához f. é. augusztus hó 15-ig nyújtás be.

Fizetés 800 frt.

Azon megválasztott, ki a tanári értekezlet által megszabott rendes tanóráin kívül, a tornatanításra is képes, feltéve, hogy ez állás külön szakember által be nem töltetik, a tornatanításáért még 400 frt javadalomban részesülhet.

Nyiregyházán, 1893. július hóban.

Leffler Sámuel,
főgymn. tanácsjegyző.

Dr. Meskó László,
főgymn. felügyelő.

A Nagy-Kikindához tartozó filiális egyházban Tisza-Szent-Miklóson (Torontálm.) az őszzel rendszerezendő tanítói állásra pályázat hirdettetik. Fizetés: 400 frt készpénz meg lakás (szokásos stóla). Tannyelv: tót-magyar. Tankötelesek száma 50. Az állás szeptember elején elfoglalandó. A kellően felszerelt folyamodványok alulírotthoz küldendők. Határidő aug. 20.

Nagy-Kikindán, 1893. július hava.

Jeszenszky Ignác,
ev. lelkész.

Dobsina rendezett tanácsu város iskolaszéke részéről egy tanítói állás betöltésére pályázat hirdettetik. A

megválasztandó, kitől a magyar és német nyelvben való egyaránt tökéletes jártasság megköveteltetik, köteles a községi iskolában az I. fosztály (I. évfolyam) vezetése mellett esetleg a törvénytiszta heti órákon belül, tanító-társaival történt megállapodás és iskolaszéki jóváhagyás értelmében más osztályokban is az énektanítást és az ev. egyháznál az orgonász és énekezői szolgálatának két harmadát elvállalni.

Javaldalma: 700 frt évi fizetés, 100 frt lakpénz és 6 ötdéves 50 frtnyi pótlék; 120 frt orgonász-énekezői díj, a temetési szolgálat után 30 frt és az egyházi tagoktól az egyház határozmányainak megfelelő stola, körülbelül 50 frt.

Hivatalban még nem levő egyén csak egy próbaév sikeres működése után véglegesítettik. A pályázók közül többen utazási költségük megtérítése mellett orgonász-énekezői próbára meghivatnak. A kellően felszerelt folyamodványok bezárólag f. évi augusztus 20-ig alulírotthoz küldendők.

Dobsina (Gömörmege) 1893. év július hó 28-én.

Klein Sámuel,
iskolaszéki elnök.

A felsőlövői ág. h. evang. tanintézetekben (tanítóképző-intézet, gymnasium és alreáliskola) a szabadkézi rajz, mértan és mértani rajz tanszéke betöltendő. A megválasztandó a nevelőintézetben kartársaival felváltva a felügyeletet gyakorolja; véglegesítésekor a kerületi és esperességi gyámolda tagjává lenni tartozik. Javaldalmazása 650 frt és szabad lakás. Pályázók folyamodvényaikat f. é. aug. 20-ig napjáig az igazgatósághoz küldjék be.

Az iskolai bizottság megbízásából:

Höllig Károly,
igazgató.

A szarvasi ág. hitv. ev. főgymnasiumnál f. évi szept. 1-től latin és magyar-nyelvi rendes tanári állás elfoglalandó. Ez állás 1000 frt fizetéssel 200 frt lakáspénzzel van díjazva. A megválasztott szakképzettsége szerint heti 18—20 órára van kötelezve. A rendes tanári minőségben alkalmazandó kötelezett fizető tagja a gymnasiumi tanárnyugdíj-intézetnek. Ebbe évi 12 frt fizetendő. Okleveles pályázók hiányában ez állás helyettes tanárral lesz betöltve. Kinek évi díja 800 frt. Pályázók összes irataikat f. év aug. 26-ig alulírotthoz küldjék.

Szarvas, 1893. augusztus 6.

Achim Ádám.